

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **Okresní státní zastupitelství v Sokolově**, sídlem Karla Havlíčka Borovského 408, Sokolov, na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 6. 2021, čj. 57 A 75/2021-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výrokům III a IV usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 6. 2021, čj. 57 A 75/2021-23, **s e o d m í t á .**
- II. Kasační stížnost proti výrokům I a II usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 6. 2021, čj. 57 A 75/2021-23, **s e z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se u krajského soudu domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřoval ve způsobu vyřízení své žádosti o poskytnutí informací ze dne 7. 12. 2020. V žalobě současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů; podal též návrh na vydání předběžného opatření.

[2] Krajský soud zamítl žádost o osvobození od soudních poplatků, návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů i návrh na vydání předběžného opatření (výroky I až III). Výrokem IV soud uložil žalobci povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na předběžné opatření.

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítl, že krajský soud mu napadeným usnesením zamezil přístup k soudní ochraně; jeho odůvodnění považuje za výraz soudcovské arogance. Stěžovatel navrhl, aby NSS napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby NSS přikázal věc jinému senátu téhož soudu. Žalovaný sdělil, že nemá proti napadenému usnesení žádné námítky.

[4] Podle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. Rozhodnutí o předběžném opatření je právě takovým rozhodnutím. Kasační stížnost směřující proti výroku III, jímž krajský soud zamítl návrh na předběžné opatření, je proto nepřipustná (viz např. usnesení NSS ze dne 15. 2. 2006, čj. 3 Ads 5/2006-53, nebo z nedávné doby rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2021, čj. 10 As 233/2021-25, bod 5).

[5] Podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Usnesení, kterým soud vyzývá účastníka řízení k zaplacení soudního poplatku, je rozhodnutí, kterým se pouze upravuje vedení řízení (viz např. rozsudek NSS ze dne 1. 7. 2021, čj. 9 As 127/2021-13, bod 9).

[6] NSS proto kasační stížnost ve vztahu k výrokům III a IV napadeného usnesení odmítl.

[7] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[8] Krajský soud v napadeném usnesení shledal, že požadované informace se nijak netýkají stěžovatelova života. Z obsahu žádosti je přitom zjevné, že stěžovatel tuto „univerzální“ žádost rozeslal hromadně nespočtu povinných subjektů. Zdůraznil, že správní soudy se obdobnými otázkami ve věci téhož stěžovatele již mnohokrát zabývaly, a odkázal na příslušnou judikaturu. Krajský soud následně dospěl k závěru, že stěžovatel nemůže být se svou žalobou úspěšný, a proto jeho žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl.

[9] NSS souhlasí se zdůvodněním krajského soudu, jenž posuzoval stěžovatelovu žádost v souladu s ustálenou judikaturou NSS (např. viz krajským soudem citovaný rozsudek ze dne 28. 5. 2021, čj. 5 As 112/2021-19, či též výše uvedený rozsudek čj. 10 As 233/2021-25); jeho závěry však musí do jisté míry korigovat. Pravomoc soudu nepřiznat osvobození od soudních poplatků účastníkovi řízení, jenž vede s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se žádostí o informace, přičemž se nejedná o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkova života, není aplikací věty třetí § 36 odst. 3 s. ř. s. (tj. zamítnutí žádosti, nemůže-li být návrh zjevně úspěšný), ale výkladem smyslu a účelu osvobození od soudních poplatků. Cílem tohoto výkladu není upřít kverulujícímu žalobci soudní ochranu. Žalobce má právo vést takové spory, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit. Není však důvod, aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý žalobce, za žalobce nesl stát formou osvobození od soudních poplatků (rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS).

[10] Naproti tomu přiznání osvobození od soudních poplatků v případě zjevně neúspěšného návrhu by vedlo jen k zbytečnému řízení, jež by pro žalobce beztak nemohlo skončit jinak než neúspěšně. Za zjevně neúspěšný návrh je podle judikatury NSS nutno považovat takový návrh, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjistitelná. Mezi zjevně neúspěšné návrhy patří např. opožděně podaná žaloba (viz rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2007, čj. 7 Afs 102/2007-72). V případě kveruláčnických žalob přitom není vyloučeno, že žalobce v některých případech ve věci uspěje.

[11] Jelikož krajský soud na základě jinak přiléhavé argumentace dospěl ke správnému závěru, tj. že v případě stěžovatele není s ohledem na ustálenou judikaturu osvobození od soudních poplatků možné, NSS neshledal důvod pro zrušení napadeného usnesení.

[12] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. *navrhovatelí, u něbož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[13] Krajský soud zamítl stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů, neboť stěžovatel nesplnil podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Doplnil, že je mu známo, že stěžovatel je bývalým advokátem, který se v dané problematice orientuje. S uvedeným posouzením NSS souhlasí.

[14] Kasační stížnost proti výrokům I a II napadeného usnesení není důvodná, NSS ji proto v této části zamítl v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s.

[15] Co se týče návrhu stěžovatele na přikázání věci jinému senátu téhož krajského soudu, NSS stěžovatele odkazuje na rozsudek ze dne 28. 5. 2021, čj. 5 As 112/2021-19, bod 17. V tomto rozsudku mu soud srozumitelně vysvětlil, že této jeho námitce, resp. kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nelze vyhovět. Podle § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s. nemohou být důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v jeho postupu v řízení o dané věci, tj. ani to, že krajský soud zamítl žádost o osvobození od soudních poplatků či návrh na ustanovení zástupce.

[16] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 9. srpna 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu